

سرشناسه	: همت، دشیل، ۱۸۹۴ - ۱۹۶۱ م. Hammett, Dashiell
عنوان و نام پدید آور	: خرمن سرخ / دشیل همت؛ ترجمه فرهاد منشوری.
مشخصات نشر	: مشهد: ترانه، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۸ ص.
شابک	: ۳ - ۶۲ - ۵۶۳۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: عنوان اصلی: Red harvest
موضوع	: داستان های آمریکایی - قرن ۲۰ م.
شناسه افزوده	: منشوری، فرهاد، ۱۳۳۲ - مترجم.
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۹ ۴ خ ۲ م / PS۳۵۴۳
رده بندی دیویی	: ۸۱۳ / ۵۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۹۸۹۸۶۲

دشیل همت

Dashiell Hammet

خرمن سرخ

Red Harvest

ترجمه فرهاد منشوری

انتشارات ترانه

خرمین، تبریز

دانشگاه تبریز

ترجمه: فرهاد منسوری

حروف نگاری: معصومه احمدی

صفحه آرایی: علی جعفری

طراحی جلد: وحید عباسی

چاپ اول (ترانه): ۱۳۸۹، شمارگان: ۱۵۰۰ جلد

قیمت: ۶۰۰۰ تومان، لیتوگرافی: مشهد اسکتر

چاپ و صحافی: دانشگاه فردوسی

شابک: ۳ - ۶۲ - ۵۶۳۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸
ISBN: 978-964-5638-62-3

کلیه حقوق برای انتشارات ترانه محفوظ است.

مشهد، میدان سعدی، پاساژ مهتاب - تلفاکس: ۲۲۵۷۶۴۶

نمایه

۷	پیش درآمد
۱۱	مقدمه
۱۷	زن سبزپوش و مرد خاکستری پوش
۲۹	سزار پویزن ویل
۴۱	داینا برند
۵۳	خیابان هاریکین
۶۵	الاهیوی پیر سر عقل می آید
۷۷	خانه امن و یسپر
۸۷	به این دلیل با تو مذاکره کردم
۹۹	خبر پنهانی شرط بندی روی کید کوپر
۱۰۷	چاقوی سیاه
۱۲۱	در تعقیب جنایتکار - مرد یا زن
۱۳۱	طعمه چرب و نرم
۱۴۱	معامله جدید
۱۵۳	دویست دلار و ده سنت
۱۶۳	مکس
۱۷۳	مهمانسرای سدار هیل

۱۸۵	جری از دور خارج می‌شود
۱۹۳	رینو
۲۰۷	خیابان پیتتر
۲۱۳	کنفرانس صلح
۲۲۳	تریاق
۲۳۵	هفدهمین جنایت
۲۴۳	یخ‌شکن
۲۵۷	آقای چارلز پروکتر داون
۲۶۷	تحت تعقیب
۲۷۷	ویسکی تاون
۲۸۵	انخازی
۲۹۵	انبهارها
۳۰۷	شهرهای قایلی / مشیت علایی

پیش درآمد

برای هر ژانر ادبی می‌توان تاریخ تقریبی یا دقیق معین کرد، مثلاً به عنوان پُرخواننده‌ترین گونه‌ی ادبی، یعنی رمان، می‌توانیم از "دُن کیشوت" سروانتس نام ببریم.

در مورد ادبیات پلیسی یا به مفهوم واضح‌تر کتاب‌های جنایی - وحشت آور هم شاید بتوان از نویسنده‌ی ایرلندی "برام استوکر" خالق دراکولا به عنوان آغازگر این شیوه یاد کرد. از آن به بعد بزرگانی مانند ادگار آلن پو، سر آرتور کانن دویل، آگاتا کریستی، جیمز هدلی چیس، ژرژ سیمنون، ریموند چندلر، دشیل همت و بسیاری دیگر در این عرصه ظهور کردند.

آثار ارزنده‌ی پلیسی به خاطر جذابیتی که دارند برای بار دوم یا بیشتر نیز خواندنی هستند.

وجه متمیزه این گونه کتاب‌ها عنصر "تعلیق" است که نویسنده هر اثر می‌کوشد از آن استفاده‌ی حداکثری بکند و خواننده را به هیجان آورد.

لازم است اشاره کنیم نویسندگانی که در گونه‌های دیگر قلم زده‌اند یا می‌زنند،

حداقل یک بار در زمینه تعلیق و وحشت آفرینی نیز طبع آزمایی کرده اند که بعضاً کارشان پُر خواننده بوده است. در چند دهه اخیر علاوه بر پلیس، قهرمان اصلی داستان، کارآگاه بود که امروز شاهد کم رنگ تر شدن نقش این شخصیت هستیم، تا جایی که در برخی آثار وجود پلیس یا کارآگاه کمتر احساس می شود. در این ژانر آنچه برای خواننده اهمیت دارد، همان تعلیق و به عبارتی هیجان است و بس. انتشارات ترانه تصمیم دارد تا با گزینش برترین آثار پُرهیجان و به کمک مترجمان برجسته، به تدریج کتاب هایی را با عنوان "لبه تاریکی" منتشر کند. به همین منظور با فراخوانی صمیمانه از کسانی که در این زمینه فعالیت می کنند و یا کاری پُر تعلیق و پُرهیجان را در دست ترجمه دارند، خواستار همکاری است. "تا که قبول افتد و چه در نظر آید".

انتشارات ترانه

مقدمه

ساموئل دشیل همت، پدر رمان سیاه یا رمان پلیسی واقع‌گرای امریکایی، در ماه می سال ۱۸۹۴ در بخش سینت مری ایالت مریلند امریکا، در یک خانواده دورگه اسکاتلندی - فرانسوی به دنیا آمد. دوران کودکی و نوجوانی اش را در فیلادلفیا و بالتیمور گذراند و پس از ترک تحصیل در سن چهارده سالگی وارد بازار کار شد و چند سالی بدون انگیزه و بی‌توجه به علاقه خود، مشاغل مختلف و عجیبی را مثل کار در راه آهن بالتیمور - اوهایو، کارگری در کارخانه‌های مختلف، دلالی سهام و کارگری روزمزد امتحان کرد. در بیست سالگی در پی یک آگهی استخدام مربوط به مؤسسه کارآگاهی پینکرتن، در روزنامه بالتیمور، به عنوان کارآگاه خصوصی در آن مؤسسه مشغول به کار شد. شغل جدید مرد جوان را به شور و شوق وامی‌داشت چون در نظر او، این شغل حرفه‌ای مبارزه‌جویانه، هیجان‌انگیز، پرحادثه و خطرناک بود و در عین حال باخوی بدله‌گویی وی سازگاری داشت. او با این شغل به اقصی نقاط کشور سفر کرد؛ به درون و برون موقعیت‌های مختلف

زندگی مردم سرک کشید؛ طبقات گوناگون اجتماع را شناخت و از واقعیت‌های حساس اجتماعی سر درآورد. این تجربیات برایش بسیار سازنده بود و بی‌اغراق می‌توان گفت که تأثیر آن‌ها در آموزش و پختگی‌اش به عنوان یک نویسنده انکارناپذیر است.

کارآگاه دشیل همت چند سالی در مؤسسه کارآگاهی پینکرتن به کارهای معمولی مشغول شد و همین کارها او را با محیط‌های گنگستری، دسته‌های خلاف‌کار، قماربازان، قاچاقچیان مواد مخدر، مشروبات الکلی تقلبی و فساد موجود در سیستم‌های سیاسی و پلیس آشنا کرد. او همه این یافته‌های واقع‌گرایانه را، که از کوچه و خیابان، یعنی محیط‌های واقعی کسب کرده بود، یادداشت می‌کند. و همین تجارب گران‌بها را بعدها در کاری که بنیانگذار آن می‌شود، یعنی نوشتن «رمان سیاه» به کار می‌برد. نویسندگان رمان سیاه سبک نگارش خاص خود را دارند. از جرم و جنایت می‌نویسند، از حمله مسلحانه، سرقت‌های برنامه‌ریزی شده، آدم‌ربایی و نیز رقابت بین دسته‌های بدکار و گنگسترها. آن‌ها نوعی زبان کوچه و خیابان را به کار می‌گیرند که به تدریج به زبان رمان سیاه تبدیل می‌شود: سبک محاوره‌ای و استفاده زیاد از زبان اول شخص و ایجاز. به طور کلی می‌توان گفت که دست‌مایه اولیه بسیاری از رمان‌های سیاه وقایع جنجالی و رویدادهای جنایی روز هستند؛ بحران اقتصادی، فقر و بیکاری، یأس و بدبینی و هراس و اضطراب در تکوین و شکل‌گیری رمان سیاه یا رمان پلیسی واقع‌گرا نقش بسزایی ایفا کرده‌اند.

دشیل همت بعد از کشف دویست هزار دلار طلای گم‌شده در یک کشتی استرالیایی، که پاداشش از دست دادن سفر به استرالیا بود، از شغل خود دل‌سرد شده و استعفا می‌دهد. بعد از این که دوباره شغل‌های مختلف و عجیب و غریب دیگری را می‌آزماید، تصمیم می‌گیرد تجربه‌هایش را به روی کاغذ بیاورد. پس اتاق ارزان قیمتی اجاره می‌کند و مشغول به کار می‌شود. نخستین اثرش را به همراه قطعات کوچک دیگری در مجله‌های «اسمارت ست» و «بلک مسک» به چاپ می‌رساند.

مجله آخری بعدها محل دائمی چاپ آثار همت می شود. به طوری که در سال ۱۹۲۲ مجموعه داستان های «کارآگاه خصوصی» که از زبان فرد راوی بی نام و نشانی روایت می شود، در آن مجله به چاپ می رسد. تا سال ۱۹۳۰ آثار دیگرش که هر کدام نشان از پیشرفت و پختگی در کار نوشتن را به وضوح نشان می دهد، به دنبال هم منتشر می شوند. رمان هایش از سال ۱۹۲۷ به بعد به چاپ می رسند. او آثاری را که در مجله «بلک مسک» چاپ شده اند، با تجدیدنظر به صورت رمان به بازار عرضه می کند. «خرمن سرخ» و به دنبال آن «نفرین دین»^۱ مجموعه ای از این آثار تجدیدنظر شده هستند که در سال ۱۹۲۹ به صورت رمان به چاپ می رسند. با انتشار این دو اثر، همت صاحب شهرت و ثروت می شود. چاپ «شاهین مالت» شهرت او را تثبیت می کند و با «کلید شیشه یی» در سال ۱۹۳۰ و «ترکه مرد» در سال ۱۹۳۴، موفقیت عظیمی نصیبش می شود.

خرمن سرخ درباره وقایعی است که در شهر «پرسن ویل» یا به قول نویسنده «پویزن ویل» که همان «شهر فاسد» رمان های سیاه است، اتفاق می افتد. شهر در دست گروه های گنگستری، اراذل و اوباش یک قمارخانه دار، رییس پلیس فاسد و یک سیاستمدار پوسیده است. کارآگاهی از مؤسسه کارآگاهی خصوصی کانتی نتال به دعوت مدیر روزنامه شهر که در واقع پسر سیاستمدار پیر فاسد «شهر فاسد» است، وارد آن جا می شود. کارآگاه ضمن تماس با خانواده مدیر روزنامه، باخبر می شود که برای مدیر روزنامه اتفاقی افتاده است. از این لحظه به بعد او درگیر ماجراهای بدکارانی می شود که در پی بدست گرفتن قدرت در شهر هستند. او که دیگر از این جنگ ها و خون ریزی ها خسته شده، افسرده و خسته روی به الکل می آورد: «دیگه کم کم حوصله ام داره از این شهر سر میره، اگه هر چه زودتر از این جا نرم، منم مثل اهالی این جا از همه چیز بیزار می شم و دستم به خون آلوده میشه. این جا چه خبره؟ از وقتی که وارد این شهر شدم تا حالا ش یه دو جین و نیم

آدم کشتن... این دفعه اوله که این قدر عصبی می‌شم. باعثشم این شهر لعنتیه...^۱

شخصیتِ رمانِ همت بسیار سرسخت است. با وجود داشتن ظاهر خشن و زمخت، با انسانیت بیگانه نیست. وقتی که احساس می‌کند که می‌خواهند بازی‌اش بدهند، راحت و آسوده حرفش را می‌زند و واکنش نشان می‌دهد. حالا هر کسی می‌خواهد باشد: سردهسته گنگسترها و یا یکی از کله‌گنده‌های شهر. اگر از کسی هم لطفی ببیند در جای خود آن را جبران می‌کند. به طور کلی آدم شکست‌ناپذیری نیست، نبوغ خاصی ندارد، از درگیری فرار نمی‌کند و وقتی احساس می‌کند که باید با کسی درگیر شود، ترسی به دل راه نمی‌دهد و درگیر می‌شود. می‌زند و می‌زنندش. او آدمی است مثل همه آدم‌های دیگر از پوست و خون و گوشت ساخته شده است. هوش سرشاری ندارد. چندان هم تحصیل‌کرده نیست. بی‌عیب هم نیست. و همین خصوصیات است که او را واقعی و باورپذیر می‌کند و خواننده نیز همه این‌ها را به خوبی احساس می‌کند. چون امثال همت را در زندگی واقعی و در کوچه و خیابان دیده است. از بذله‌گویی هم بی‌بهره نیست. گاهی این زبان بذله‌گو چنان تند و گزنده است که طرف مقابل را نا کار می‌کند. در این مورد به گفت‌وگوهای بین کارآگاه و الاهیوی پیر و نیز داینا براند و او می‌توان اشاره کرد. همت در این اثر، جامعه «شهر فاسد» را که محل وقوع حوادث رمانش است با پشتوانه غنی تجربیاتش، که قبلاً به آن‌ها اشاره شد، به خوبی ترسیم کرده است. وجود سیاستمداران، وکلا و پلیس فاسد در خدمت زر و زور و حتی گنگسترها و خلاف‌کاران همدست آن‌ها در هر شکل و شمایلی برای خواننده ملموس است. در واقع قهرمان‌های کتاب اشخاص واقعی و باورپذیر هستند.

زبان روایتی رمان از شرح و توصیف‌های زاید و گاه کسل‌کننده عاریست. از حداقل واژه‌ها استفاده می‌شود. راوی در بیان حوادث به حاشیه نمی‌رود و برگویی نمی‌کند. هر عبارت درست و بجا در جای خود بیان می‌شود. گفت‌وگوها

کوتاه و موجز است. به گفته‌ی الری کوپین، همت «مهم‌ترین نویسنده‌ی نوآور رمان سیاه‌است. مبتکر گونه‌ی تازه‌ای از داستان پلیسی نیست بلکه مبتکر شیوه‌ی نوینی برای روایت این گونه‌ی داستان‌هاست.» و این شیوه همان «توصیف مستقیم، عینی و بی‌پیرایه‌ی واقعیت است.»

دشیل همت به داستان پلیسی ارزش و اعتبار خاصی بخشید و رونق دوباره‌ای به آن داد. نویسندگان زیادی از مکتب او تأثیر پذیرفته‌اند که همه از بزرگان این گونه‌ی داستانی هستند. از جمله آن‌ها می‌توان از ریموند چندلر و هوراس مکی‌نام برد. آثارش علاوه بر اقبال عمومی، به شدت مورد توجه شرکت‌های بزرگ فیلم‌سازی چون مترو گلدوین مایر، برادران وارنر، پارامونت بود... کارگردانان مشهوری چون جان هیوستن، آکیرا کوروساوا، والتر هیل، روی دلروت براساس آثار همت فیلم‌های معروفی را به علاقه‌مندان فیلم و سینما عرضه کرده‌اند که از جمله آن‌ها می‌توان به فیلم‌های یوجیمبو (۱۹۶۱) ساخته کوروساوا، به خاطر یک مشت دلار (۱۹۶۶) ساخته سرجو لئونو و آخرین مرد مقاوم^۱ (۱۹۹۶) ساخته والتر هیل اشاره کرد که هر سه را با اقتباس از رمان «خرمن سرخ» ساخته‌اند.

در خاتمه لازم می‌دانم به این موضوع اشاره کنم که بخش‌هایی از این مقدمه با اقتباس از آثار زیر تقدیم خوانندگان عزیز شده است که از این بابت مدیون صاحبان آن آثار هستم. امیدوارم مترجمان فرهیخته و بزرگوار این آثار، گستاخی بنده را به بزرگی خودشان ببخشند که از قدیم و ندیم گفته‌اند «بخشش از بزرگان است.»

۱. مرگ راجر آکروید (آگاتا کریستی) و نقد و بررسی رمان پلیسی (بوآلو نار سژاک) ترجمه خسرو سمیعی، نشره قطره.
۲. بانوی دریاچه (ریموند چندلر)، چندلر، مارلو و رمان پلیسی واقع‌گرا

۱. ایستادگی آخرین مرد (Last Man Standing) یا به قول استاد محترم جناب بهرور دانشفر آخرین مرد مقاوم. (فرهنگ جهانی فیلم، جلد سوم، ص ۷)

ترجمه کاوه میرعباسی، نشر طرح نو.

۳. مقدمه کتاب The Continental OP (دشیل همت) چاپ ۱۹۷۷ نشر
(Pan) ترجمه نگارنده.

۴. ترکه مرد (دشیل همت) ترجمه زنده یاد احمد میرعلایی، نشر طرح نو.

ف.م